

Motion till riksdagen 2021/22:2274

av **Bengt Eliasson (L)**

Psykisk ohälsa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I ett flertal rapporter över tid signalerar Socialstyrelsen att den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar och att över 190 000 barn och ungdomar idag lider av någon form av psykisk ohälsa. Dessutom finns rapporter om att bortåt en miljon svenskar i arbetsför ålder drabbas av psykisk ohälsa under ett år, vilket innefattar alla diagnoser från allvarlig psykisk sjukdom till episoder av psykisk ohälsa men även stressrelaterade sjukdomar och tillstånd. Det mänskliga lidandet är naturligtvis enormt men det finns även beräkningar att de samhällsekonomiska kostnaderna för detta uppgår till över 70 miljarder kronor om året, i förlorade arbetsinsatser och utgifter för vård och omsorg. Av alla som lider av psykisk ohälsa beräknas 10–15 procent ha allvarliga besvär som kräver psykiatrisk behandling. Psykisk ohälsa i vid bemärkelse är den vanligaste orsaken till sjukskrivning i Sverige och utgör 40 % av de totala sjukskrivningskostnaderna. Att så många i befolkningen lider av psykisk ohälsa är djupt oroande och mer måste göras för att vända utvecklingen.

Trots att närstående, arbetsplatsen eller sociala nätverk är de som ofta först kan upptäcka signaler om att sjukdom kan vara på väg, har de i dagens Sverige mycket små möjligheter att bistå och på så sätt snabbt kunna lindra effekterna av sjukdomen. Problemet för de som lider av allvarligare psykisk ohälsa med upprepade sjukdomsskov är att många saknar insikt om sitt tillstånd och därmed inte är benägna att söka hjälp innan skoven har blommat ut. Endast i de fall då den sjuke utgör ett hot mot sig själv eller sin omgivning kan sjukvården eller polisen agera med tvångsmedel.

Med den vårdstruktur och de resurser som finns idag, där slutenvård endast ges i de mest alarmerande fallen med risk för självmord eller skadande av andra finns inga möjligheter för de anhöriga till myndiga psykiskt sjuka att hjälpa till för att mildra

effekterna av sjukdomen. Alltför många hänvisas också enbart till medicinering och/eller egenvård. Primärvårdens resurser och i vissa fall kompetens är otillräcklig. I det läget har de ofta förgäves försökt göra psykiatrin uppmärksam på vad som varit på gång och vädjat om hjälp och samarbete innan situationen har blivit ohållbar.

Med hänvisning till ovan behöver väldigt mycket mer göras för att stoppa utvecklingen. Nya resurscentra med forskning och implementering behöver byggas upp, nya behandlingsmetoder fasas in och gamla fasas ut samt betydande resurstillskott. Staten behöver ta ett större ansvar för detta.

Bengt Eliasson (L)